

2011-06-30

Dnr 43-2009:3755

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Österportskolan
i stadsdel Centrum, Malmö Kommun

2011-06-30

1 (4)

Dnr 43-2009:3755

Rektorn vid Österportskolan

Centrum stadsdelsfullmäktige

Tillsyn i Österportskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Obligatorisk särskola årskurs 1–6

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Österportskolan och stadsdel Centrum skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolans arbete för att alla elever ska nå målen i alla ämnen behöver stärkas. Elevernas resultat på ämnesproven i årskurs 3 år 2010 visar att de flesta eleverna klarade målen. Under perioden 2006–2010 redovisar skolan ojämna resultat för de nationella ämnesproven för årskurs 5. Åren 2006 och 2008 redovisar skolan mycket låga resultat i svenska och matematik. År 2008 nådde endast 46 procent av eleverna målen i matematik. Elevernas resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2010 visar att 98 procent klarade kravnivån i engelska, 99 procent i matematik och 87 procent i svenska. Med anledning av skolans ojämna resultat och den höga andelen elever som inte uppnådde kravnivån på de nationella proven årskurs 5 behöver skolan skapa system så att det blir möjligt att få fullständig kontroll över elevernas resultat på individ-, elevgrupp- och skolnivå.

Skolverket genomförde en utbildningsinspektion (dnr 53-2004:2791) våren 2005. I en sammanfattning beskriver Skolverket i sitt beslut Österportskolan med att verksamheten övergripande är av god kvalitet; att både elever och personal trivs på skolan; att personalen arbetar ambitiöst och relationerna mellan vuxna och elever är goda; att ar-

2011-06-30

2 (4)

Dnr 43-2009:3755

betet för att alla elever ska nå målen i alla ämnen behöver stärkas; att samverkan med föräldrarna bör utvecklas; att i handlingsprogrammet mot kränkande behandling bör finnas rutiner för hur skolan skall agera om vuxna kränker elever; att alla elever som skolan bedömer har behov av stöd, särskilt stöd eller svenska som andraspråk får inte tillräckligt stöd och det bör klargöras vem som beslutar om stödinsatserna; att skolans kvalitetsredovisning bör tydligare redovisa elevernas resultat. En jämförelse med Skolinspektionens bedömningar i detta beslut visar att det fortfarande finns några bristpunkter som sammanfaller med Skolverkets bedömning:

Den nu genomförda tillsynen av Österportskolan visar på en skola som präglas av starka traditioner men som är inne i en process vad gäller förändrings- och utvecklingsarbete. På skolan har det nyligen genomförts en omorganisation av arbetslagen. De intervjuade eleverna på Österportskolan är överlag studiemotiverade, ambitiösa och trivs på skolan. Integrationen av sarskoleelever i verksamheten fungerar och Skolinspektionen kan konstatera att eleverna på sarskolan uttrycker sig positivt om skolan.

Inspektionen visar emellertid att möjligheterna till elevinflytande i undervisningen varierar mellan lärare och ämne. Lärare och elever behöver i större utsträckning gemensamt planera och utvärdera undervisningen så att eleverna får möjlighet att påverka, ta ansvar och vara delaktiga efter ålder och mognad. Även när det gäller att anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande brister skolan. Inspektionen visar också att det inte är tydligt vilka elever som får särskilt stöd eftersom insatserna inte är kopplade till de elever som inte uppnår målen i ett ämne.

Det krävs ett fortsatt utvecklingsarbete för att skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen ska uppfylla kraven i författningarna.

En trygg miljö där eleverna kan få studiero är en viktig förutsättning för ökad måluppfyllelse. I intervjuer framkommer att det finns elever som upplever miljön i skolan som orolig ibland och lektionerna som stökiga i vissa klasser. Österportskolan arbetar förbyggande i värdegrundsfrågor men inspektionen visar att engagemanget för värdegrundsarbetet varierar hos lärarna och att eleverna inte uppfattar att det finns någon gemensam satsning på värdegrundsfrågor som involverar alla på skolan. Alla som arbetar på skolan tar inte heller ansvar för att ordningsreglerna efterlevs.

Skolinspektionen har i tillsynen av Österportskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan ger inte alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan; 2 kap. 6 § grundskoleförordningen; Kursplaner).

2011-06-30

3 (4)

Dnr 43-2009:3755

- Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen som ska ge elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling uppfyller inte i alla delar författningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorerna tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag; Lpo94, 1 Den enskilda skolans utveckling; Lpo94, 2.8 Rektors ansvar).
- Skolan arbetar inte tillräckligt målmedvetet för att anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning; Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- Samverkan mellan lärarna sker inte i tillräcklig utsträckning så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer).
- Skolan arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985 års skollag; Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Skolan och rektor tar inte ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs (Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Riktlinjer).
- Alla som arbetar på skolan arbetar inte tillräckligt kraftfullt för att relationerna vuxna/elever och elever/elever ska bygga på respekt och ömsesidigt förtroende (1 kap. 2 § 1985 års skollag; Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande; Lpo 94, 2.1 Normer och värden; Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- Rektorn säkerställer inte att det målinriktade arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling sker i enlighet med författningarna och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling (1 kap. 2 § 1985 års skollag; 14 a kap. 6-8 §§ 1985 års skollag; 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling; Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar; Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande; Lpo 94, 2.1 Normer och värden).
- Rektorn har inte i tillräcklig grad tillsett att eleverna erbjuds undervisningstid för att säkerställa elevernas möjlighet till att nå alla mål i kursplanerna och läroplanen (1 kap. 2 § första stycket grundskoleförordningen, Lpo 94, Mål och riktlinjer).
- Studiehandledning på modersmål ges inte i tillräcklig utsträckning till alla elever som har behov av det (5 kap. 2-3 §§ grundskoleförordningen).

2011-06-30

4 (4)

Dnr 43-2009:3755

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-3

Rektor och stadsdel Centrum har ansvar för att Österportskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader från den dag beslutet för stadsdel Centrum meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och stadsdel Centrum snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit jurist Maria Mohlin och undervisningsråden Lena Godin och Cecilia Rösténus.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Maria Mohlin
Jurist

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för grundskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för obligatoriska särskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i stadsdel Centrum under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i stadsdelen. Skolinspektionen besökte Österportskolan den 30-31 mars och den 4 maj 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela stadsdelen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i stadsdelen i ett stadsdelsbeslut. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Skolinspektionens tillsyn i Malmö kommun kommer slutligen att redovisas i ett kommunövergripande beslut som även avser den verksamhet som delegerats till stadsdelsnämnderna och Utbildningsnämnden. Beslutet riktas till Malmö kommun såsom huvudman och ytterst ansvarig för den delegerade verksamheten.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från stadsdelen och Österportskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Österportskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om stadsdelen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn%20och%20granskning)).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Österportskolan

Österportskolan	Antal elever
Förskoleklass	56
Grundskola	288
Särskola	5

Källa: Skolans uppgifter maj 2011

Österportskolan ligger i centrala Malmö och omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1–6 och grundsärskola årskurs 1–6. Från höstterminen 2011 blir Österportskolan en F–5 skola. De flesta eleverna kommer från närområdet och fortsätter vid övergången till årskurs 7 till Rönnensskolan. Skolans verksamhet leds av en rektor och en biträdande rektor. På skolan finns tre arbetslag i årskurs F–3 och ett arbetslag årskurs 4–6.

Skolan består av tre skolbyggnader som ramar in en skolgård med stora lekutrymmen. All undervisning sker på Österportskolan med undantag för moderna språk i årskurs 6 som under vårterminen är förlagd på Rönnensskolan. På skolan finns fritidshem, bibliotek och idrottshall.

Särskolan är integrerad i grundskolan lokalmässigt och till viss del även verksamhetsmässigt. I vissa praktiskestetiska ämne såsom musik och idrott är några av särskolans elever integrerade i andra klasser. Särskolan och grundskolan har gemensamma temadagar och friluftsdagar. Eleverna fortsätter vid övergången till årskurs 7 till Rönnensskolan. Biträdande rektor ansvarar för särskolan.

Tillsynsprotokoll för Österportskolan, grundskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och

utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (för årskurs 3 i svenska/svenska som andraspråk och matematik).

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Kursplaner

Motivering:

Av läroplanen framgår att det är skolans och huvudmannens ansvar att eleverna ges möjlighet att uppnå de mål som anges för utbildningen och skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Kursplanerna anger de kunskapsmål som eleverna ska ha uppnått efter den tredje, femte och nionde årskursen.

Av skolans rapporterade resultat på ämnesproven i årskurs 3 framgår att de flesta eleverna nådde kravnivån på varje delprov år 2010. Under perioden 2006–2010 redovisar skolan ojämna resultat för de nationella ämnesproven för årskurs 5 med mycket låga resultat i svenska och matematik år 2006 och 2008. År 2008 nådde endast 46 procent av eleverna målen i matematik.

Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2010 visar att 98 procent klarade kravnivån i engelska, 99 procent i matematik och 87 procent i svenska. Mot bakgrund av att skolan har haft låga resultat på nationella ämnesproven årskurs 5 vart annat år, den höga andelen elever som inte uppnådde kravnivån på nationella proven i årskurs 5 och av vad som framgår nedan är det viktigt att skolan vidtar åtgärder för att öka elevernas måluppfyllelse.

Skolinspektionen konstaterar att skolan saknar sammanställningar som kan ge en helhetsbild av resultaten. Skolinspektionen saknar därför ett bedömningsunderlag för att bedöma kunskapsresultaten som helhet. Se vidare bedömningsområde Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen som ska ge elev och vårdnadshavare information om elevens kunskapsutveckling uppfyller inte i alla delar författningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

I stadsdelen pågår ett utvecklingsarbete för att få till stånd en stadsdelsgemensam struktur vad avser den skriftliga informationen. Men de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen Skolinspektionen tagit del av är trots det av mycket varierande kvalitet. Omdömena redogör mycket kortfattat för om eleven når målen och har inte någon beskrivning av elevens kunskapsutveckling med koppling till målen i ämnet. I den framåtsyftande delen av utvecklingsplanen, som ska utgöra en planering av hur skolan ska arbeta för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt i riktning mot de nationella målen, är det många gånger som ansvaret för åtgärderna läggs på elev och hem, och inte i första hand utgör skolans ansvar. De skriftliga omdömena består av bedömningskriterierna "Nej", "Nej, men på god väg", "Ja, men med viss tvekan" eller "Ja". I intervju med lärarna framkommer att det råder otydlighet vad de olika bedömningskriterierna står för. Det är viktigt att skolan ger en fylligare och mer konkret beskrivning av vad som avses med omdömet. Fortsatta insatser är således nödvändiga om de individuella utvecklingsplanerna och de skriftliga omdömena ska bli tydliga och framåtsyftande dokument som eleven, föräldrarna och lärarna kan ha fullt utbyte av.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Av intervjuer med skolledning och personal framgår att uppföljning på individnivå görs i alla ämnen av lärarna. Däremot råder det en osäkerhet kring elevresultaten på grupp- och skolnivå och personalen har svårt att redogöra för vilka ämnen som har högst respektive lägst måluppfyllelse, eventuella skillnader mellan flickors och pojkars resultat och resultat över tid. Av intervjuer med lärarna framgår det att de hittills endast i begränsad utsträckning diskuterat och analyserat resultaten på skolan

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning som skolan gjort av elevernas måluppfyllelse årskurs 5 i alla ämnen för läsåret 2008/09. Skolinspektionen konstaterar dock att Österportskolan inte systematiskt sammanställer och följer upp elevernas kunskapsresultat över tid och mellan olika lärare och ämnen. Genom att ha en samlad bild av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen kan rektorn definiera utvecklingsområden och därmed fatta beslut om organisationen, resurser och stödinsatser.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Skolan arbetar inte tillräckligt målmedvetet för att anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Av läroplanen framgår att läraren ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vidare ska läraren enligt läroplanen organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas utifrån sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Utveckling och lärande sker till stor del i samspel och kommunikation med andra. En viktig utgångspunkt i skolförfattningarna är att alla elever ska få den undervisning och stimulans som de behöver för att utifrån sina förutsättningar kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling. Alla elever behöver också få utmaningar och känna att skolan har förväntningar och tilltro till deras förmåga.

Det framgår av intervjuer med lärare och elever samt vid verksamhetsbesök att Österportskolan visar på brister i anpassningen av undervisningen utifrån elevernas behov,

förutsättningar och erfarenheter. Undervisningen ser mycket olika ut för eleverna men har en viss tendens att läggas på en nivå som ska stimulera och utmana alla. I intervjuer med lärarna framkommer att de är medvetna om betydelsen att anpassa undervisningen till alla elever men att de ofta anser det svårt att stimulera de elever som har kommit långt. Vidare framgår det att det varierar bland lärarna i vilken utsträckning de lyckas stimulera och utmana de högpresterande eleverna. Lärarna ger exempel på hur de stimulerar och utmanar elever i matematik. Det är viktigt att skolan organiserar och genomför arbetet så att eleverna utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Ett sådant arbetssätt måste råda i mötet med eleven som är i stort behov av stöd och ett lägre tempo men också i mötet med eleven som behöver utmaningar.

Bedömningsområde: Fokus på lärande**Bedömning:**

Samverkan mellan lärarna sker inte i tillräcklig utsträckning så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Av läroplanen, Lpo 94, framgår att alla som arbetar på skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för lärande och läraren ska samverka med andra lärare i arbetet att nå utbildningsmålen.

I intervjuer framkommer att skolan har arbetat mycket under det senaste läsåret med att få personalen att arbeta i väl fungerande arbetslag. Skolan har bland annat anlitat två konsulter som arbetar med arbetslagen. Utifrån intervjuer och iakttagelser drar Skolinspektionen slutsatsen att det förekommer olika former av samarbete på skolan men att samverkan mellan arbetslagen är begränsad och att samarbetet inte är så genomarbetat att det säkerställer en långsiktig lärandemiljö i ett F-6 perspektiv. Det förekommer i någon mån tematiska inslag men trots det behöver samverkansformerna på skolan utvecklas och inbegripa alla kategorier, förskollärare, fritidspedagoger, lärare och de med specialistinriktning.

Om goda samverkansformer ska kunna utvecklas på en skola krävs det ett kontinuerligt pedagogiskt samtal, en arena där skolledningen tillsammans med sin personal kan utveckla samarbetsformerna. Skolledningen menar att det finns en ambition om ökat samarbete i arbetslagen framöver.

Bedömningsområde: Fokus på lärande**Bedömning:**

Skolan arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

I intervjuer med skolläda, lärare och elever framgår det att graden av elevinflytande över undervisningen varierar mycket på skolan. På Österportskolan är elevinflytandet oftast begränsat till skolans ansvarsgrupper och redovisningsformer. Eleverna uppger i intervju att de har möjlighet att vara delaktiga vid utformning av den fysiska miljön och i det arbete som skolan gör för att skapa en pedagogisk skolgård. Däremot ges inte samtliga elever på skolan samma möjlighet till delaktighet när det gäller att planera och utvärdera undervisningen. Skolinspektionen uppfattar att elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen är beroende av vilken lärare eleverna har. Lärare och elever behöver i ökad utsträckning gemensamt planera och utvärdera undervisningen så att eleverna får möjlighet att påverka, ta ansvar och vara delaktiga utifrån deras ålder och mognad.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolan och rektor tar inte ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.1 Normer och värden, Riktlinjer

Motivering:

På Österportskolan finns fyra övergripande ordningsregler som Skolinspektionen tagit del av. Av intervjuer framgår det att skolans ordningsregler är kända för elever och personal men att det finns elever och personal som inte respekterar dem. Framförallt är det regeln om att använda ett vårdat språk som inte efterlevs. På skolan finns inga nedskrivna konsekvenser för vad som händer om eleverna inte följer ordningsreglerna men vid intervju framkommer att om en elev bryter mot en regel sker ibland en tillsägelse från en lärare men därefter händer ingenting. Med hänsyn till att det finns elever på skolan som upplever korridorer och lektioner som stökiga och som ibland har svårt att få arbetsro och som även känner oro att vistas i korridorerna inför toalettbesök bör rektor ta ett större ansvar för att skolans ordningsregler gäller för hela skolan och att alla lärare har samma ansvar att se till att dessa följs.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Alla som arbetar på skolan arbetar inte tillräckligt kraftfullt för att relationerna vuxna/elever och elever/elever ska bygga på respekt och ömsesidigt förtroende.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Lpo 94, 2.1 Normer och värden

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Av verksamhetsredogörelse och intervju med skolledningen framgår det att skolan har SET-lektioner. Skolan har angett att SET-lektionerna kommer att upphöra nästa termin med anledning av Skolverkets rapport om utvärdering av metoder mot mobbning.

Därutöver har skolan genomfört temadagar relaterade till värdegrundsfrågor. I intervjuer med lärare och elever framkommer det att engagemanget för värdegrundsfrågor varierar hos lärarna och att eleverna inte uppfattat att det finns någon gemensam satsning på värdegrundsfrågor som involverar alla på skolan. Då det framgår av elevintervjuer att elever kan uppleva att det är stökigt, oroligt och att ett ovårdat språk används på skolan är det viktigt att alla på Österportskolan arbetar för goda relationer mellan vuxna och elever och elever/elever samt att de satsningar som görs på värdegrundsfrågor förankras hos såväl personal som elever så att alla blir involverade.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att det målinriktade arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling sker i enlighet med författningarna och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

14 a kap. 6-8 §§ 1985 års skollag

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Lpo 94, 2.1 Normer och värden

Motivering:

Skollagen anger att verksamheten i skolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Enligt läroplanen ska eleven i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Rektorn ska svara för formerna för samarbetet mellan skola och hem och för att föräldrarna ska erhålla information om skolans mål och sätt att arbeta. Rektorn ansvarar också för kontakten mellan skola och hem om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan. Principen är att det ska råda ett öppet och förtroendefullt förhållande mellan skola och hem.

Av skolans likabehandlingsplan framgår att det pågår ett kontinuerligt värdegrundsarbete i verksamheten. Som en del av det förebyggande arbetet använder sig Österportskolan sedan år 2000 av så kallade kamratmedlare. Kamratmedlarna utbildas i skolans regi och de elever som är utsedda till kamratmedlare får regelbundet lärarledd handledning. Alla elever som går i årskurs fyra kan ansöka om att bli kamratmedlare i årskurs fem och sex. I ansökningshandlingen ska eleven ange varför den vill bli medlare samt vilka egenskaper eleven har som man själv tycker är bra att ha när man är medlare. I intervju uppger elever att de som ansökt för att bli medlare sällan eller aldrig får någon motivering till varför de inte blivit utsedda. Kamratmedling innebär att eleverna hjälper till att lösa konflikter som uppstår på rasterna. Vid incidenter ska kamratmedlarna dokumentera detta i ett så kallat observationsschema som sedan används som konkreta exempel när nya kamratmedlare ska utbildas. Under läsåret 2010/2011 finns cirka 40 kamratmedlare på Österportskolan som arbetar två och två på rasterna enligt ett schema. Av elevintervjuer framkommer att det alltid finns en skolvärdinna ute på skolgården. Vidare framkommer att det i de fall som inte lärare ingriper vid konflikter gör nästan alltid kamratmedlare det. Lärarna får inte kännedom om vilka elever som har varit i konflikt på rasten eftersom kamratmedlarna endast dokumenterar om det är en pojke eller flicka.

Inom de ramar som skolförfattningarna anger, har skolan möjlighet att välja metod och innehåll för sitt värdegrundsarbete och arbete mot kränkande behandling. Vid utformningen av detta arbete måste skolan dock ha ett medvetet förhållningssätt till de val som görs och fortlöpande utvärdera de arbetsformer som används. Det är även viktigt att eleverna ges inflytande över såväl innehåll som formerna för arbetet. Skolinspektionen kan utifrån skolans dokumentation och av intervjuer konstatera att kamratmedlarmetoden inte analyserats före det att den började tillämpas på skolan. Valet av metod förefaller inte heller ha skett i samverkan med eleverna. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att rektorn och lärarna måste ha ett medvetet förhållningssätt när värdegrundsarbetet och arbetet mot kränkande behandling utformas.

Skolans likabehandlingsplan som Skolinspektionen tagit del av innehåller beskrivningar av vilka insatser som ska genomföras i det förbyggande arbetet samt de åtgärder som ska vidtas i de fall det sker kränkande behandling. Insatserna är dock generella och de utgår inte från en kartläggning av verksamhetens specifika behov. Kartläggningen har inte heller utmynnat i en redogörelse i skolans plan mot kränkande behandling av vilka särskilda behov skolan har avseende det förebyggande arbetet mot kränkande behandling och vilka åtgärder skolan avser att vidta under aktuellt år. Inte heller redogörs för uppföljning av åtgärder vidtagna under föregående års arbete. Eleverna har inte deltagit i utformningen av skolans plan mot kränkande behandling och av intervjuerna framgår vidare att endast elever i årskurs fyra och sex har kännedom om planen. Skolinspektionen vill också påtala vikten av att det tydligt framgår av dokumentet att det dels är en plan mot kränkande behandling och dels en likabehandlingsplan.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Skolan ger inte särskilt stöd till alla elever som har svårigheter i sitt skolarbete.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § andra stycket skollagen

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Rektorn har ansvar för att elevvårdsverksamheten utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Vid Skolinspektionens besök på Österportskolan framgår att det finns ett engagemang bland personalen för att så långt som möjligt stödja elever som är i behov av särskilda stödinsatser men att många elever lämnas utan ett tillräckligt stöd. Enligt lärarna är det inte tydligt vilka elever som får särskilt stöd eftersom insatserna inte är kopplade till de elever som inte uppnår målen i ett ämne. Då resurserna för specialpedagogik är begränsade riktas en stor del av insatserna mot de lägre årskurserna och framför allt får eleverna stöd i matematik, svenska och engelska. I de andra ämnena och i de högre årskurserna är det vanligt förekommande att den undervisande läraren gör sitt bästa för att möta elevernas behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen vill även betona vikten av att ompröva stödinsatserna så att resurserna fördelas så att de gör mest nytta.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Studiehandledning på modersmål ges inte i tillräcklig utsträckning till alla elever som har behov av det

Författningsstöd:

5 kap. 2-3 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. På Österportskolan finns ett antal språk representerade som modersmål hos eleverna. Av intervjuer med skolläda och lärare framkommer att skolan ansöker till den centrala modersmålsenheten om studiehandledning på modersmål i betydligt större omfattning än vad skolan erhåller. Det är skolans ansvar att alla elever får det stöd de enligt författningarna har rätt till.

Tillsynsprotokoll för Österportskolan, obligatorisk särskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☐

Rektorns ansvar för uppföljning och

utvärdering

☐

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☐

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Alla som arbetar på skolan arbetar inte tillräckligt kraftfullt för att relationerna vuxna/elever och elever/elever ska bygga på respekt och ömsesidigt förtroende.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Lpo 94, 2.1 Normer och värden

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Av verksamhetsredogörelse och intervju med skolledningen framgår det att skolan har SET-lektioner. Skolan har angett att SET-lektionerna kommer att upphöra nästa termin med anledning av Skolverkets rapport om utvärdering av metoder mot mobbning.

Därutöver har skolan genomfört temadagar relaterade till värdegrundsfrågor. I intervjuer framkommer det att det inte finns någon gemensam satsning på värdegrundsfrågor som involverar alla på skolan. Då det framgår att elever kan uppleva att det är stökigt, oroligt och att ett ovärdat språk används på skolan är det viktigt att alla på skolan arbetar för goda relationer mellan vuxna och elever och elever/elever samt att de satsningar som görs på värdegrundsfrågor förankras hos såväl personal som elever så att alla blir involverade.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn ser inte till att skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling.

Författningsstöd:

14 a kap. 1985 års skollag Åtgärder mot kränkande behandling

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbete med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Skolan ska varje år upprätta en plan mot kränkande behandling, antingen en för var verksamhet eller en gemensam där behovet för varje enskild verksamhet är klarlagt

genom en kartläggning. I den plan som Skolinspektionen tagit del av saknas särskolans perspektiv och sålunda framgår inte verksamhetens behov och till dem konkret kopplade åtgärder.